

Primera visita del president a Ajuria Enea

Pujol s'acosta a Euskadi

El president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, va passar 24 hores a Euskadi complimentat pels nacionalistes bascos.

Jordi Pujol.

D UMBERT

L'entrevista amb el *lehendakari* José Antonio Ardanza al palau d'Ajuria Enea va trencar el protocol i el que s'havia previst que fos un intercanvi de salutacions d'un quart d'hora es va convertir en una entrevista de 80 minuts. Aquesta circumstància va obligar a retardar la darrera reunió del govern basc de coalició entre socialistes i nacionalistes d'aquesta legislatura. A l'eixida de l'entrevista, Jordi Pujol no va voler desvelar els temes tractats amb el *lehendakari*, però va declarar que el País Basc i Catalunya són comunitats diferents, i que, per tant, els seus punts de preocupació són diferents, tot i que hi va afegir: "Tant el *lehendakari* com jo ens sentim molt insatisfets per l'actual situació au-

tonòmica, que no és positiva ni favorable, i que té prou elements de preocupació per no quedar passius". A pesar d'aquesta coincidència de punts de vista entre tots dos presidents, Pujol va assegurar que Euskadi i Catalunya no tenen previst presentar cap iniciativa conjunta contra Madrid per accelerar el procés autonòmic. El president de la Generalitat catalana creu que Euskadi té un estatut d'autonomia millor que el de Catalunya, però també un clima social força pitjor. Jordi Pujol, que durant la visita al País Basc es va mostrar bastant accessible als periodistes, quan va ser preguntat per EL TEMPS sobre quina era la seva valoració del nou govern basc nacionalista, va rebutjar qualsevol anàlisi d'aquest tema, encara que va manifestar:

"El PNB i el *lehendakari* han dut les negociacions com calia, d'acord amb els interessos del País Basc.

Al matí, el president de Catalunya es va entrevistar amb un grup d'empresaris bascos i amb el president de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Bilbao, Anton de Madariaga, que, per cert, des de les pàgines del periòdic *Deia* el saludava amb un "Ongi Etorri (Benvingut), president", i tot seguit assegurava: "Amb raó nacionalista i subtileza florentina, Jordi Pujol ha aconseguit impulsar la democràcia interna i aglutinar des de fa 14 anys Catalunya", una mostra més de les atencions que el president català va rebre al País Basc. Pujol, després de parlar amb els empresaris bascos, va posar de manifest "les inten-

Catalunya-Euskadi, la difícil relació

ses i positives relacions comercials entre Euskadi i Catalunya", qualificatius que va fer extensius a les relacions polítiques entre les dues comunitats que, segons les seves paraules, tenen plantejaments polítics, història i cultures diferents. Pujol va solucionar la pregunta sobre com van les relacions d'Euskadi i Catalunya en aquests moments amb un ambigu "no hi ha problemes", però recalcant que cadascú segueix el seu camí. La màxima autoritat de Catalunya va finalitzar la seua visita a Euskadi pronunciant una conferència a la Universitat de

Encara que protocolària, la visita del president Pujol al País Basc té un valor simbòlic important ja que, llevat d'una reunió de la comissió de treball dels Pirineus, és la primera vegada que un president visita i estableix contacte institucional amb un *lehendakari*, a Euskadi.

Pocs poden dubtar de les profundes coincidències entre els nacionalismes basc i català, i que les dues comunitats autònomes actuals són les úniques on es fa pale-

Hi ha, fins i tot, una mena d'incompatibilitats personals, com l'allunyament entre Roca i Arzálluz, des dels moments constituents i de negociació estatutària.

El trencament del PNB tampoc no facilitava una relació institucional, tot i que EA va triar com a soci Esquerra Republicana de Catalunya i que PNB i Unió tenen una gran afinitat de relacions externes, si no una coincidència absoluta.

Era més que una anècdota la visita d'un Garaikoetxea ex-*lehendakari* a la universitat d'estiu de Prada i la foto dels dos junts, contrarrestada l'onze de setembre del mateix any per l'altra fotografia, la de Pujol amb Arzálluz durant la recepció del Parlament que aleshores presidia Coll i Alentorn.

La formació del govern PNB-PSOE, avançada en el temps al *bloc constitucional* del Parlament espanyol, continuava marcant diferències. I ni tan sols va ser possible, malgrat els esforços de Duran i Lleida, una candidatura conjunta basco-catalana on figurés el PNB, per a les últimes eleccions europees.

Convergència, i Pujol personalment, no ho van acceptar. El president no va accedir ni tan sols a participar al cicle de conferències organitzades per la Fundació Sabino Arana en la segona meitat del 89, on sí que es van fer presents diverses forces gallegues, i els grans partits espanyols, representats per Herrero de Minón i Enrique Múgica. A més d'aquestes vies d'ample diferent en els camins polítics, cal tenir present també que els interessos econòmics bascos i catalans, complementaris en alguns aspectes industrials, són contradictoris, per no dir contraposats. La competència entre l'eix atlàntic i l'eix mediterrani, sigui pel TGV, sigui per la captació d'empreses i capitals, són notícia freqüent.

Per sobre de les diferències, resten encara les afinitats fonamentals. La formació a Euskadi d'un govern nacionalista més enllà de diferències i competències entre partits, la més que delicada situació del *bloc constitucional* pel que fa a les relacions entre socialistes, catalans i bascos, els canvis internacionals generals i també econòmics, poden haver estat la base d'aquest gest que ni Pujol, ni molt menys Tarradellas, havien fet mai: visitar oficial i institucionalment el *lehendakari*, a casa seva. Això pot no tenir més transcendència que la d'un gest, un fet protocolari. Però és molt més del que s'havia fet en tretze anys de transició.

Jose Antonio Ardanza.

ARXIU

Deusto, a Bilbao, amb el títol de "Les nostres cruïlles en el present discontinu", en la qual va exposar, segons les seves paraules, un discurs com a president de Catalunya. Abans de començar la conferència, Pujol es va reunir durant 10 minuts amb el president de PNB, Xavier Arzálluz, el president del Parlament basc, Joseba Leizaola i l'alcalde de Bilbao, Beti Duñabeitia. Tots, a més d'altres alts càrrecs nacionalistes bascos, com l'ex-conseller de Presidència del Govern basc, Juan Ramón Guevara, van assistir a la conferència dictada per Pujol i al posterior sopar-col·loqui en què el president de Catalunya es va definir com un "nacionalista català i un patriota".

Cristina Heredia

sa l'hegemonia d'aquests nacionalismes.

Les vies d'actuació política i una sèrie d'interessos, però, fan molt difícil una coincidència major, per no parlar d'una actuació comuna. A diferència del català, el nacionalisme basc no va formar part de la construcció constitucional del 78. L'Estatut de Gernika i les possibilitats obertes que els bascos han assolit o volen assolir van més enllà dels pressupostos del de Sau: Hisenda i Seguretat Social separades i concertades, policia pròpia integral, mitjans de comunicació àudio-visuals propis (amb capacitat de creació i regulació) són alguns dels fets diferencials.

El caire de la relació amb l'estat és, conseqüentment, molt diferent. A Euskadi seria considerada inadmissible qualsevol referència (fins a hores d'ara) a un reconeixement del nou estat espanyol, fruit de una constitució que els bascos, ni van fer, ni van donar suport amb vots.

Robert Petit